

Κατζή Τριανταφύλλου (ὁ τῆς Κοζάνης περίφημος Παπαδιδάσκαλος), ὅτε οὗτος μεταβὰς εἰς Χίον καὶ Σμύρνην χάριν τελειοποιήσεως, ἐπανεῖλθεν εἰς Βελβενδὸν καὶ ἐδίδασκεν. Ἡ Σχολὴ τοῦ Βελβενδοῦ διετηρεῖτο καὶ δεατηρεῖται εἰσέτι ἀκμαία πολλὴν παρέχουσαν τὴν ὠφέλειαν (1).

Ἐν Βιτωλίοις, πόλει τῶν ἐπισημοτέρων καὶ πολυανθρωποτέρων τῆς Μακεδονίας, δυστυχῶς ἐλλείπουσιν ἡμῖν εἰδήσεις περὶ τῆς ἐκεῖ καταστάσεως τῶν γραμμάτων μέχρι τοῦ 1830. Τοῦντεῦθεν οἱ φιλόκαλοι κάτοικοι συνέσπασαν Σχολὴν ἀξιόλογον διατηρουμένην ἀκμαίαν ἄχρι τοῦ νῦν 2.

Ἐν Κλεισούρᾳ τὰ γράμματα ἐκαλλιεργοῦντο θερμῶς διὰ τὸ φιέλμπορον τῶν κατοίκων. Αὐτόθεν κατήγοντο οἱ Δαρβάρεις Δημήτριος καὶ Πέτρος (1800), ἑλληνισταὶ ἀξιόλογοι, συγγραφεῖς καὶ ἐκδόται βιβλίων φιλογενέστατοι 3, ὁ γαλλοδιδάσκαλος Μιχαὴλ Π. Π. Στεφάνου Παρτζούλας (1814) 4 καὶ ἕτεροι. Ἐκ Σταγειρῶν κατήγετο ὁ περιώνυμος Ἀθανάσιος Σταγειριώτης (1816), τῆς ἐν Βιέννῃ Ἀκαδημίας τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν, πολλὰ καὶ ὠφέλιμα γράψας 5, Μακεδὼν ἦν καὶ Ζηνόβιος ὁ Πῶπ, εἷς τῶν ἀρίστων μαθητῶν Λάμπρου τοῦ Φωτιάδου, συγγραφεὺς τῆς ἀξιολόγου Μετρικῆς (1803) 6. Ἐκ Κωνσταντῆζικοῦ κατήγετο Βασίλειος ὁ Παπαὺ Εὐθυμίου (1807) διδάσκων ἐν Βιέννῃ, συντάκτης τῆς ὠφελιμωτάτης Ἑλλ. Χρηστομαθείας, καὶ ἐτέρων χρησιμωτάτων βιβλίων 7, ἐκ Γραμμόστεως ὁ ἱατροφιλόσοφος Ἰωάννης Νικολαΐδης (1785) 8, ἐκ Λιγοπόλεως (μὴ τι Λιτοχώρου;) Κωνσταντῖνος Μπέλιος (1790) 9. Μακεδὼν ἦν ὁ ἐν Ῥωσσίᾳ ἀξιωματικὸς καὶ συγγραφεὺς Γεώργιος

(1) Π. Ἄρ.

(2) Π. Ἄρ.

(3) Βρετοῦ Β', 259.

(4) Βρετοῦ Β', 174. 317.

(5) Βρετοῦ Β', 181. 337.

(6) Βρετοῦ Β', 128. 324.

(7) Βρετοῦ Β', 315.

(8) Βρετοῦ Β', 312.

(9) Βρετοῦ Β', 89. 311.

